

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of בבא מציעא דף נ"ח. Some of the topics we will learn about include.

The discussion in the Mishnah's Halachah regarding הקדש שומר חנם אינו נשבע שומר שכר אינו משלם. If a voluntary or paid guardian was entrusted with הקדש and it was stolen, the שומר חנם is not obligated to swear, and the שומר שכר is not obligated to pay.

שכר שבת
A person may not be paid for work done on Shabbos.

And the distinction in whether he was a שכיר יום. If the pay was per day, he may not be paid, because the pay was specifically for Shabbos. However, 'שכיר שבוע' If he was per week, he may be paid even for Shabbos, because the pay is בהבלעה, it's included in the weekly pay and not specifically for Shabbos.

A

הקדש
שומר חנם אינו נשבע
שומר שכר אינו משלם

שכר שבת

שכיר יום
שכיר שבוע

B

The explanation for רבי יהודה's Halachah of אף המוכר ספר תורה מרגלית ובהמה אין להם אונאה. If someone sold a Sefer Torah, a gem, or an animal, for more than the market price, there is no אונאה.

כשם שאונאה במקח וממכר כך אונאה בדברים. Just as one is forbidden to deceive others in monetary matters, so too, one is forbidden to deceive, or cause pain to others verbally. And the Gemara gives several examples of אונאת דברים;

B

אף המוכר ספר תורה
מרגלית ובהמה
אין להם אונאה

כשם שאונאה במקח וממכר
כך אונאה בדברים

1 So let's review ...

The previous Mishnah ruled regarding הקדש שומר חנם אינו נשבע שומר שכר אינו משלם

If a voluntary or paid guardian was entrusted with הקדש and it was stolen, the שומר חנם is not obligated to swear, and the שומר שכר is not obligated to pay.

The Gemara questions this from a Mishnah in שקלים; בני העיר ששלחו את שקליהן ונגנבו או שאבדו

People living outside of Yerushalayim who sent their שליח with a מחצית השקל and the coins were stolen or lost along the way;

אם משנתרמה התרומה נשבעין לגזברין

If the תרומת הלשכה was already performed in the בית המקדש, the שליח must swear to the גזברים that the Shekalim were lost or stolen and he is therefore not liable; and the בני העיר are also exempt from giving another השקל מחצית השקל; Because, since the תרומת הלשכה was already performed, the coins were considered to be already in the possession of הקדש at the time they were lost.

ואם לאו נשבעין לבני העיר

ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן

If the תרומת הלשכה was not performed yet, the שליח must swear to the people that sent him that he was not negligent with his task, and he's therefore not liable. However, the בני העיר must then give another השקל מחצית השקל, because, since the תרומת הלשכה was not yet done, the coins were still in the possession of the בני העיר at the time they were lost.

We see from this Halachah that regarding the שקלים, which are a form of הקדש, a שומר חנם IS obligated to make a שבועה?

1

The previous Mishnah ruled regarding; הקדש

שומר חנם אינו נשבע שומר שכר אינו משלם

If a voluntary or paid guardian was entrusted with הקדש - and it was stolen, the שומר חנם is not obligated to swear, and the שומר שכר is not obligated to pay.

?

בני העיר ששלחו את שקליהן ונגנבו או שאבדו

People living outside of Yerushalayim who sent their שליח with a מחצית השקל and the coins were stolen or lost along the way;

אם משנתרמה התרומה נשבעין לגזברין

If the תרומת הלשכה was already performed in the בית המקדש, the שליח must swear to the גזברים that the Shekalim were lost or stolen and he is therefore not liable; and the בני העיר are also exempt from giving another השקל מחצית השקל; Because, since the תרומת הלשכה was already performed, the coins were considered to be already in the possession of הקדש at the time they were lost.

ואם לאו נשבעין לבני העיר ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן

If the תרומת הלשכה was not performed yet, the שליח must swear to the people that sent him that he was not negligent with his task, and he's therefore not liable.

However, the בני העיר must then give another מחצית השקל, because, since the תרומת הלשכה was not yet done, the coins were still in the possession of the בני העיר at the time they were lost.

We see from this Halachah that regarding the שקלים, which are a form of הקדש, a שומר חנם is obligated to make a שבועה.

?

2 The Gemara offers three explanations

1.

שמואל says

הכא בנושא שכר עסקינן
ונשבעין ליטול שכרן

The Mishnah refers to a paid שליח, and he's indeed not liable because it is הקדש, but he must make a שבועה to the בני העיר in order to be paid for his work; and we must say that in the רישא he does not swear to the גזברין, but rather נשבעין לבני העיר במעמד גזברין

כי היכי דלא נחשדינהו

ואי נמי כי היכי דלא לקרו להו פושעים

The Gemara swears to the בני העיר in the presence of the גזברין to clear his name, since the הקדש suffers the loss.

3

2.

רבי שמעון says, the Mishnah of שקלים is רבי יוחנן Mishnah who holds

קדשים שחייב באחריותן יש להן אונאה

For a הקדש which the original owner is responsible there IS אונאה, because as Rashi explains

כיון שחייב באחריות דידיה הוא

Since he responsible for the הקדש, it is considered his own, and not הקדש, and accordingly

קדשים שחייב באחריותן נשבעין עליהם

For שקלים which is a הקדש that the owner is responsible for, the שומר must make a שבועה to the owner, because it is considered his own, and not הקדש

The Gemara however questions this explanation, and therefore רב אלעזר concludes

3.

שבועה זו תקנת חכמים היא

שלא יהו בני אדם מזלזלים בהקדשות

Actually, מדאורייתא, the שליח is not obligated to make a שבועה, since it is הקדש, but the חכמים initiated that the שליח make a שבועה so that people should not become careless when dealing with הקדש.

=====

2

1

שמואל

הכא בנושא שכר עסקינן
ונשבעין ליטול שכרן

The Mishnah refers to a paid שליח, and he's indeed not liable because it is הקדש, but he must make a שבועה to the בני העיר in order to be paid for his work; and that in the רישא he does not swear to the גזברין, but rather

נשבעין לבני העיר במעמד גזברין
כי היכי דלא נחשדינהו
ואי נמי כי היכי דלא לקרו להו פושעים
The Gemara swears to the בני העיר in the presence of the גזברין to clear his name, since the הקדש suffers the loss.

3

2

רבי יוחנן

The Mishnah of שקלים is רבי שמעון who holds

קדשים שחייב באחריותן
יש להן אונאה

For a הקדש which the original owner is responsible there is אונאה,

As Rashi explains

כיון שחייב באחריות דידיה הוא

Since he responsible for the הקדש, it is considered his own, and not הקדש, and accordingly

קדשים שחייב באחריותן נשבעין עליהם

For שקלים which is a הקדש that the owner is responsible for, the שומר must make a שבועה to the owner, because it is considered his own, and not הקדש

3

רב אלעזר

שבועה זו תקנת חכמים היא
שלא יהו בני אדם מזלזלים בהקדשות

Actually, מדאורייתא, the שליח is not obligated to make a שבועה, since it is הקדש, but the חכמים initiated that the שליח make a שבועה so that people should not become careless when dealing with הקדש.

4 The Gemara proceeds with a Braisa and questions the Mishnah's next Halachah that regarding הקדש נושא שכר אינו משלם

The Braisa states
 השוכר את הפועל
 If hired a worker
 לשמור את הפרה
 To guard the אדומה; OR
 לשמור את התינוק
 To guard the children who draw the water for טאת so that they remain טהור; OR
 לשמור את הזרעים
 To guard the field from which they will cut the barley for the עומר;
 It depends;
 If he was a שכיר יום, paid per day;
 אין נותנין לו שכר שבת
 לפיכך אין אחריות שבת עליו
 He may not be paid for Shabbos, because the pay was specifically for Shabbos; and therefore, he is not liable for a loss on Shabbos.

However,
 היה שכיר שבת שכיר חדש שכיר שנה שכיר שבוע
 נותנין לו שכר שבת
 לפיכך אחריות שבת עליו
 If he was paid per week, month or year etc., he may be paid even for Shabbos, because the pay is בהבלעה, not specifically for Shabbos; and therefore, he is liable for a loss on Shabbos.

We see from this Halachah that even regarding הקדש a שומר שומר is liable to pay?

The Gemara explains that this is a case of בשקנו מידו
 הקדש stipulated beforehand, and performed a קנין, with the worker that he become liable for his negligence.
 =====

4

הקדש
נושא שכר אינו משלם

בריותא
השוכר את הפועל
לשמור את הפרה
לשמור את התינוק
לשמור את הזרעים

If he was a שכיר יום, paid per day;
אין נותנין לו שכר שבת
לפיכך אין אחריות שבת עליו

He may not be paid for Shabbos, because the pay was specifically for Shabbos; and therefore, he is not liable for a loss on Shabbos.

However,
היה שכיר שבת
שכיר חדש שכיר שנה שכיר שבוע
נותנין לו שכר שבת
לפיכך אחריות שבת עליו

If he was paid per week, month or year etc., he may be paid even for Shabbos, because the pay is בהבלעה, not specifically for Shabbos; and therefore, he is liable for a loss on Shabbos.

?

We see from this Halachah that even regarding הקדש a שומר שומר is liable to pay

This is a case of
בשקנו מידו
קנין, stipulated beforehand, and performed with the worker that he become liable for his negligence.

5 The previous Mishnah concludes with רבי יהודה אומר אף המוכר ספר תורה מרגלית ובהמה אין להם אונאה אין להם אונאה רבי יהודה says that if someone sold a Sefer Torah, a gem, or an animal, for more than the market price, there is no אונאה, because, as the Braisa explains; Regarding ספר תורה אין להם אונאה Because לפי שאין קץ לדמיה A Sefer Torah is priceless. And regarding בהמה ומרגלית אין להם אונאה Because מפני שאדם רוצה לזווגן A person who already owns a gem or an animal is willing to pay double their value to acquire others and pair them with his existing ones.

While the חכמים disagree and hold המוכר ספר תורה מרגלית ובהמה יש להם אונאה And there is no claim of לזווגן, because הלא הכל אדם רוצה לזווגן This reasoning can be applied to all other items as well!

While רבי יהודה holds, only regarding בהמה ומרגלית do we say a person would pay more to pair them, because הני חשיבי ליה A person values these items. However, regarding all other items a person would not pay more, because הני לא חשיבי ליה A person does not value those items.
=====

5

רבי יב/דפ אומר

אף המוכר ספר תורה מרגלית ובהמה אין להם אונאה

If someone sold a Sefer Torah, a gem, or an animal, for more than the market price, there is no אונאה, because, as the Braisa explains...

<p>Regarding בהמה ומרגלית אין להם אונאה</p> <p>Because מפני שאדם רוצה לזווגן</p> <p><i>A person who already owns a gem or an animal is willing to pay double their value to acquire others and pair them with his existing ones.</i></p>	<p>Regarding ספר תורה אין להם אונאה</p> <p>Because לפי שאין קץ לדמיה</p> <p><i>A Sefer Torah is priceless.</i></p>
--	--

חכמים

המוכר ספר תורה מרגלית ובהמה יש להם אונאה

And there is no claim of לזווגן, because

הלא הכל אדם רוצה לזווגן

This reasoning can be applied to all other items as well!

רבי יב/דפ

<p>Only regarding בהמה ומרגלית do we say a person would pay more to pair them, because הני חשיבי ליה</p> <p><i>A person values these items.</i></p>	<p>However, regarding all other items a person would not pay more, because הני לא חשיבי ליה</p> <p><i>He doesn't value those items.</i></p>
---	--

6 Zugt Di Mishnah

כשם שאונאה במקח וממכר
כך אונאה בדברים

Just as one is forbidden to deceive others in monetary matters, so too, one is forbidden to deceive, or cause pain to others verbally; because there are two Pesukim regarding אונאה, the Pasuk first states

1.
וכי תמכרו ממכר לעמיתך וגו' אל תונו איש את אחיו
This Pasuk refers to ממונ, אונאת ממונ,

And afterward the Pasuk states
2.

ולא תונו איש את עמיתו
ויראת מאלקיך כי אני ה' אלקיכם
This Pasuk refers to אונאת דברים

As the Gemara explains
גדול אונאת דברים מאונאת ממונ
גדול אונאת דברים is more severe than אונאת דברים in three ways:

1.
שזה נאמר בו ויראת מאלהיך
וזה לא נאמר בו ויראת מאלהיך
Regarding אונאת דברים the Pasuk adds the words ויראת מאלקיך, while regarding אונאת ממונ the Pasuk does not mention מאלקיך.

2.
זה בגופו
וזה בממונו
זה is to the actual person, while אונאת ממונ is only to his money.

3.
זה לא ניתן להישבון
וזה ניתן להישבון
A verbal statement cannot be retracted, while the money can be returned.

=====

6

הלכה

כשם שאונאה במקח וממכר
כך אונאה בדברים

Just as one is forbidden to deceive others in monetary matters, so too, one is forbidden to deceive, or cause pain to others verbally.

②	①
<p>ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלקיך כי אני ה' אלקיכם אונאת דברים</p>	<p>וכי תמכרו ממכר לעמיתך וגו' אל תונו איש את אחיו אונאת ממונ</p>
<p>This Pasuk refers to</p>	<p>This Pasuk refers to</p>

גדול אונאת דברים מאונאת ממונ

③	②	①
<p>זה לא ניתן להישבון חה ניתן להישבון A verbal statement cannot be retracted, while the money can be returned.</p>	<p>זה בגופו חה בממונו</p>	<p>שזה נאמר בו ויראת מאלהיך חה לא נאמר בו ויראת מאלהיך אונאת דברים the Pasuk adds the words מאלקיך.</p>

- 7 The Mishnah proceeds with several examples of אונאת דברים.
1. לא יאמר לו בכמה חפץ זה והוא אינו רוצה ליקח
One may not ask a seller what is the price of your item, if he has no intentions to buy it.
 2. אם היה בעל תשובה לא יאמר לו זכור מעשיך הראשונים
If a person sinned in the past, but already did Teshuvah, one may not remind him of his former sins.
 3. אם הוא בן גרים לא יאמר לו זכור מעשה אבותיך
If the person's ancestor's were converts, one may not remind him of his ancestor's sins, because the Pasuk states וגר לא תזנה ולא תלחצנו

- 7 **אונאת דברים Examples of**
- לא יאמר לו בכמה חפץ זה והוא אינו רוצה ליקח
One may not ask a seller what is the price of your item, if he has no intentions to buy it.
- אם היה בעל תשובה לא יאמר לו זכור מעשיך הראשונים
If a person sinned in the past, but already did Teshuvah, one may not remind him of his former sins.
- אם הוא בן גרים לא יאמר לו זכור מעשה אבותיך
If the person's ancestor's were converts, one may not remind him of his ancestor's sins, because the Pasuk states וגר לא תזנה ולא תלחצנו

- 8 The Braisa discusses several other examples
1. אם היו חמרים מבקשין תבואה ממונו לא יאמר להם לכו אצל פלוני שהוא מוכר תבואה ויודע בו שלא מכר מעולם
If the wagon drivers requested from a person that he sell them grain, he may not tell them go buy grain from a person who sells grain, when in fact he knows that he never sells grain.
 2. אף לא יתלה עיניו על המקח בשעה שאין לו דמים
A person may not show interest in a product, when in fact he has no money and knows he will not buy it; and even though the others do not know his true intentions, this is still forbidden because the words ויראת מאלקיך refers to כל דבר המסור ללב
A matter that is unknown to others is forbidden, because Hashem knows his true intentions.

- 8 **כרייתא**
- אם היו חמרים מבקשין תבואה ממונו לא יאמר להם לכו אצל פלוני שהוא מוכר תבואה ויודע בו שלא מכר מעולם
If the wagon drivers requested from a person that he sell them grain, he may not tell them go buy grain from a person who sells grain, when in fact he knows that he never sells grain.
- אף לא יתלה עיניו על המקח בשעה שאין לו דמים
A person may not show interest in a product, when in fact he has no money and knows he will not buy it; and even though the others do not know this, it is still forbidden
Because the words ויראת מאלקיך refers to כל דבר המסור ללב
A matter that is unknown to others is forbidden, because Hashem knows his true intentions.